

Preek bij de 6^e zondag na Epifanie, 12 februari 2023.

Jezus Sirach 15:11-20, 1 Korinthiërs 2:6-11, Matteüs 5:17-26

Als je je offergave naar het altaar brengt, dan kan het zijn dat je je op dat moment realiseert dat er iemand is die jou wat verwijt. Het staat er nogal algemeen. Er kan dus van alles aan de hand zijn. Misschien was je je van geen kwaad bewust en vind je dat die ander jou ten onrechte iets verwijt. Het kan ook zijn dat je ruzie hebt gehad met iemand, en je die ander óók wel het een en ander verwijt. En het kan ook nog zijn dat je inderdaad wel wat te verwijten valt omdat je uit je slof geschoten bent of het gevoel hebt echt dat je tekort geschoten bent. Op zo'n moment kun je er mee worstelen diegene weer onder ogen te moeten komen.

Jezus maakt hier geen onderscheid. Er is in al die gevallen maar één ding belangrijk en dat is verzoening met je naaste. Zoals de apostel Paulus ergens schrijft: Als je boos wordt, laat dan de zon niet ondergaan over je boosheid, geef de duivel geen kans. In de woorden van Jezus zit dezelfde urgentie: laat je offer staan bij het altaar en ga je eerst verzoenen met je broeder of zuster. Voor het volk stond altijd het onderbreken van het offer gelijk aan heiligschennis. En dus blijkt hieruit dat het onverzoend blijven met je broeder of zuster een nog veel grotere heiligschennis is.

Als alles goed gaat tussen mensen kan dat als heel gewoon en vanzelfsprekend aanvoelen, maar we weten allemaal wel dat er soms maar weinig voor nodig is om dat soms plotseling te veranderen. Ineens kan er dan iets tussen mensen instaan, is een conflict geboren of vertrouwen beschaamd. En ook niet zelden is zoiets dan niet zo makkelijk op te lossen of uit de weg te ruimen, zoals het bijbelverhaal ook suggereert: dat je even weggaat uit de tempel, waar je je offer achterlaat, om het even weer goed te maken met iemand, voor je door kunt gaan met je gebed.

Het is een actueel thema. Van de week bleek dat de parlementaire onderzoekscommissie corona al bij de start van haar werkzaamheden in crisissfeer belandde, waarbij het nog maar de vraag was of de leden met elkaar verder zouden kunnen. Deze commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van mensen die een hele verschillende visie hebben op wat er nou rondom corona is gebeurd en de rol van de overheid daarbij, een verschil van mening dat ook in onze samenleving bestaat en dat soms verwijdering en ruzie heeft veroorzaakt in families en tussen vrienden. De corona-commissie heeft de rijen weer gesloten en wil samen verder gaan met het onderzoek. Dat was en wordt dan hoe dan ook een werk van verzoening waarvan ik me soms kan afvragen of die nog haalbaar is vanwege zulke grote verschillen van inzicht. Dat ze het niet opgeven is op zich al een belangrijk signaal naar buiten waar het gaat over de noodzaak van verzoening en het grote belang om elkaar niet kwijt te raken.

Streven naar verzoening kan ingaan tegen ons gevoel van rechtvaardigheid. Het kan sterk en eerlijk lijken om te zeggen: maar ik heb toch gelijk en om dan afstand te nemen van mensen die doen wat in jouw ogen niet goed is of zeggen wat in jouw ogen niet klopt.

Maar niet voor niets hoorden we vandaag in het evangelie dat het precies in de tempel was dat iemand zich realiseerde dat er een mens was die iets tegen hem had. Het Godshuis is de plaats waar altijd liefdevol ruimte is voor onze tekortkomingen. Zo beginnen we hier ook elke viering met de schuldbelijdenis, en we doen dat in de sfeer van liefde, niet van veroordeling. Zo vertrouwen we ons toe aan Gods vergeving, zo worden we er ons ook van bewust dat we die nodig hebben, zonder dat het ons kleineert. En als wij dan leven van vergeving en verzoening, dan hoort dat ook bij ons leven als we niet in de kerk zijn.

En ook hier geldt dat God ons niet wil beproeven boven onze kracht. Er zijn gevallen waarin verzoening te veel gevraagd is. En verzoening is iets anders dan de ander dan maar in alles gelijk geven of geen aandacht mogen besteden aan wat er leeft in jezelf. Het is eerder het streven om de ander niet kwijt te raken. Leg een geschil bij, zolang je nog met je tegenstander onderweg bent, zegt Jezus. Het gaat om dat onderweg blijven met elkaar. In die zin legt Jezus ook het zesde gebod uit: 'pleeg geen moord' is meer dan letterlijk een mens het leven ontnemen. Het gaat ook over iemand monddood maken, of iemand afschrijven door hem dwaas of nietsnut te noemen. Je kunt een andere keuze maken. In de eerste lezing hoorden we over de keuze tussen leven en dood die een mens steeds weer kan maken en dat geldt ook voor de omgang met onze medemens, ook waar die het ons niet makkelijk maakt. Het streven naar verzoening vraagt niet van jezelf dat je jezelf niet serieus neemt of alles maar moet vergeven maar is meet dat je het laatste woord niet laat aan wat er misging tussen jou en de ander of aan de verschillen van inzicht. Dit hoeft wellicht niet allemaal opgelost of uit de weg geruimd te worden om daar bovendien toch wellicht een ruimte te vinden om weer verbinding te zoeken. En als dat kan kan dat tot ontwikkelingen leiden die misschien geen mens voor mogelijk had gehouden. In die zin zegt Paulus: wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord, en wat in geen mensenhart is opgekomen dat heeft God bestemd voor wie Hem liefheeft. Elkaar blijven zoeken, en op weg blijven met elkaar, ook als dat soms moeite kost. Je niet blind staren op verschillen, maar zoeken naar herkenning, medeleven, verbinding. Dat we ons daarin mogen laten dragen door de liefde en de hoop die ons gegeven wordt, en in vertrouwen op de Heer die ons geleid en hoedt. Amen